

KONKURENTSIAMET
Estonian Competition Authority

OTSUS

08.12.2009.a nr 5.1-5/ 09-0047

Koondumisele nr 06/2009 Tallinna Teede AS ja AS Vooremaa Teed loa andmine

Koondumine

15.05.2009.a esitas Tallinna Teede Aktsiaseltsi (edaspidi tekstis Tallinna Teede AS) esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt kavatseb Tallinna Teede AS omandada 100% Aktsiaseltsi Vooremaa Teed (edaspidi tekstis AS Vooremaa Teed) aktsiatest. Tehingu tulemusena omandab Tallinna Teede AS valitseva mõju AS Vooremaa Teed üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Võttes aluseks KonkS § 25 lg 2 Konkurentsiamet alustas kavandatava koondumise menetlemist peale Maanteeameti poolt korraldatud eelläbirääkimistega pakkumist ja enne allkirjastatud aktsiate müügilepingu esitamist. Vastavalt § 27 lg 10 peatus alates 05.06.2009.a koondumise menetlemise tähtaja kulgemine kuni puuduste kõrvaldamiseni, st nõutud teabe, allkirjastatud aktsiate müügilepingu esitamiseni. 07.12.2009.a esitas Tallinna Teede AS esindaja 02.12.2009.a sõlmitud aktsiate müügilepingu, mille kohaselt omandab Tallinna Teede AS 100% AS Vooremaa Teed aktsiakapitalist.

Konkurentsiamet avaldas 18.05.2009.a Tallinna Teede AS ja AS Vooremaa Teed koondumise teate saamise kohta teate väljaandes „Ametlikud Teadaanded“. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle. KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle omandatakse valitsev mõju. Seega on koondumise osalisteks Tallinna Teede AS ja AS Vooremaa Teed.

Tallinna Teede AS (registrikood 10344640) tegeleb peamiselt teede ehitamise, remondi ja hooldusega, aga ka teede tehnilise järelevalve, kaevetööde järelevalve, ehitusjärelevalve ja projektijuhtimisega. Samuti teedeehitusmaterjalide uuringute, projekteerimise ja katsetamisega, teede ja insenerrajatiste andmebaasi kogumise, töötlemise ja hoidmisega, liiklusmärkide valmistamisega ning mehhanismide rentimisega. Tallinna Teede AS toodab ka teede ehitamiseks, remondiks ja hoolduseks vajalikku asfaltbetoonsegu. Tallinna Teede AS-le kuulub 100%-line osalus Tevener OÜ-s, mis tegeleb liiva ja kruusa kaevandamisega Väike -

Kõrnomaa karjääris. Tallinna Teede AS üle omab valitsevat mõju AS Merko Ehitus, mis omakorda kuulub AS-i Riverito kontserni.

AS Vooremaa Teed (registrikood 10766693) osutab Jõgeva maakonnas teede hooldamise ja remondi teenust ning teostab väiksemamahulisi tee-ehitustöid. Samuti vahendab ja paigaldab liikluskorraldusvahendeid, teostab teehoiutööde ehitusjärelevalvet ja omanikujärelevalvet, teeb teeprojektidele ekspertiisi, toodab, töötleb ning osaliselt ka turustab tee-ehitusmaterjale (eelkõige liiva ja kruusa). Lisaks teehoiutöödele tegeleb AS Vooremaa Teed maavarade kaevandamise ja töötlemisega (kruusa purustamisega ja liiva sõelumisega).

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 100 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 30 miljonit krooni.

Tallinna Teede AS 2008.a majandusaasta käive Eestis oli 451 miljonit krooni ja AS Vooremaa Teed 2008.a majandusaasta käive Eestis oli 74 miljonit krooni. Seega kuulub käesolev koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt Konkurentsiameti poolt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt kaubaturg on hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Koondumise osalised tegelevad Eestis teede ehitamise, remondi ja hooldusega ning kruusa ja liiva tootmise ja müügi. Üks koondumise osalistest tegeleb asfaltsegude tootmise, paigaldamise ja müügi. Sellest tulenevalt antud koondumise puhul piiritletakse järgmised kaubaturud.

Teehoiu kaubaturg

Mõlema koondumise osalise peamiseks tegevusalaks on teede ehitamine, remont ja hooldus ning sellega kaasnev muu tegevus.

Teeseaduse § 14 kohaselt kuuluvad teetöö kavandamine, tee projekteerimine, ehitamine ja remontimine, tee ja teekaitsevööndi hooldamine, teekasutuse kontrollimine ning tee haldamisega seotud muud tegevused teehoiu mõiste alla. Teede ehitus, remont, teehoole ja muud nendega seotud tegevusalad, millel koondumise osalised tegutsevad, on käesoleva koondumise puhul piiritletud teehoiu kaubaturuna.

Konkurentsiameti 01.12.2009 otsuses nr 5.1-5/09-0045 millega anti luba AS Talter ja OÜ Magistraal koondumisele, ei ole eristatud kaubaturge ostjate tüübi (avalik sektor, kes peab korraldama riigihankeid, ja erasektor, kes seda ei pea) järgi ega sõltuvalt sellest, kas ettevõtjad tegelevad pea- või alltöövõtjana, vaid on käsitletud teede ehitamist, remonti ja hooldamist

ühtse kaubaturuna. Eelnimetatud otsuses toodud kaubaturu määratlus on asjakohane ka käesoleva koondumise puhul.

Teeseaduse § 25¹ kohaselt on avalikult kasutatavate teede ehitamiseks, remontimiseks ja nimetatud teetööde ehitusjärelvalveks, teede hooldamiseks, projekteerimiseks ning projekti ekspertiisi tegemiseks nõutav tegevusluba. 2009.a septembrikuu seisuga on Maanteeameti poolt välja antud ligikaudu 300 tegevusluba juriidilistele isikutele.

Väljastatud tegevuslubade alusel võib tegutseda kogu Eesti territooriumil, mistõttu käesoleva koondumise puhul käsitletakse geograafilise kaubaturuna kogu Eesti territooriumi.

Antud koondumise osaliste turuosade arvutamiseks kasutati koondumise AS Talter ja OÜ Magistraal menetlemisel Konkurentsiameti poolt läbi viidud teehoiu kaubaturu uuringu tulemusi (01.12.2009 otsus nr 5.1-5/09-0045).

Toetudes eelnimetatud uuringule hindab Konkurentsiamet teehoiu kaubaturu mahuks Eestis 2008.a ligikaudu 5,4 miljardit krooni ning Tallinna Teede AS turuosaks [5-10%] ja AS Vooremaa Teed turuosaks [<5%].

Sellest tulenevalt Tallinna Teede AS ja AS Vooremaa Teed ühine turuosa teehoiu kaubaturul oli 2008.a [5-10%].

Seega ei tekita käesolev koondumine teehoiu kaubaturul horisontaalselt mõjutatud kaubaturgu majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.juuli 2006.a määruse nr 69 järgi.

Liiva ja kruusa tootmise ja müügi kaubaturg

Mõlemad koondumise osalised opereerivad liiva ja kruusa kaevandamise karjääre, mis toodavad teedehoolduse teostamiseks vajalike sisendeid (liiva ja kruusa). Eestis tegutseb suur hulk liiva ja kruusa karjääre ning nende toodangut kasutatakse lisaks teehoiu töödele ka ehitusmaterjalide tootmiseks, ehituseks jms. Liiva ja kruusa karjääridest kaevandatakse enamasti samaaegselt nii liiva, kruusa kui kruuskillustikku. Seepärast ei ole antud koondumise puhul põhjendatud jagada kitsamalt eraldi liiva ja kruusa tootmise ja müügi turgudeks, vaid nimetatud maavarade tootmise ja müügi turgu saab käsitleda ühe turuna.

Liiva ja kruusa müügi geograafilise kaubaturuna saab käesoleva koondumise puhul käsitleda kogu Eesti territooriumi, kuna turu tingimused on sarnased üle kogu Eesti territooriumi.

Eesti Statistikaameti andmetel kaevandati Eestis 2008. aastal liiva ja kruusa (sh ehitusliiv, tehnoloogiline- ja keraamikaliiv, ehituskruus) kokku 4750,8 tuhat kuupmeetrit (http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/varval.asp?ma=KK501&ti=MAAVARADE+KAEVANDAMINE+MAAKONNA+J%C4RGI&path=../Database/Keskkond/06Loodusvarad_ja_nende_kasutamine/06Maavara_kasutus/&lang=2).

AS Vooremaa Teed liiva ja kruusa tootmismahut 2008. aastal oli [...] kuupmeetrit. Tallinna Teede AS tütarettevõtja (Tevener OÜ) kaevandas liiva ja kruusa 2008. aastal [...] kuupmeetrit. Seega koondumise osaliste turuosa kokku oli kogu Eestis kaevandatud mahult arvatuna [<5%].

Seega ei tekita käesolev koondumine liiva ja kruusa tootmise ja müügi kaubaturul horisontaalselt mõjutatud kaubaturgu majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.juuli 2006.a määruse nr 69 järgi.

Asfaltsegude tootmise ja müügi kaubaturg

Üks koondumise osalistest, Tallinna Teede AS, tegeleb asfaltsegude tootmise ja müügi, mis on teede ehitamise, remondi ja hooldamise kaubaturule vertikaalselt eelnevaks kaubaturuks, kuivõrd asfaltsegusid kasutatakse nimetatud kaubaturul ühe sisendina. Suurematel teehoiu kaubaturul tegutsevatel ettevõtjatel on olemas asfaltsegu tootmise tehas, väiksemad teehoiu kaubaturul tegutsevad ettevõtjad ostavad asfaltsegu enamasti teistelt ettevõtjalt.

Asfaltsegu kasutatakse üksnes teede ehitamiseks, remondiks ja hooldamiseks.

Teatud juhtudel on teede ehitajatel võimalik asfaltsegu asendada teiste teekattematerjalidega nagu näiteks betoonist teekattekiivid, peenefraktsioonilised killustikud (nt graniitsõelmed), kruus, jämedateraline liiv jne. Seega võivad asfaltsegud kuuluda laiemale teekattematerjalide turule. Kuivõrd käesoleva koondumise puhul ei teki konkurentsiprobleeme, ei ole täpne kaubaturu määratlemine antud koondumise puhul vajalik.

Asfaltsegude müügi geograafilise kaubaturuna saab käesoleva koondumise puhul käsitleda kogu Eesti territooriumi, kuna kaubaturul tegutsevad ettevõtjad tegutsevad üle Eesti ning turu tingimused on sarnased üle kogu Eesti territooriumi.

Eesti Asfaldiliidu andmete põhjal on ainuüksi Eesti Asfaldiliidu liikmete poolt 2008. aastal toodetud asfaltsegude kogumaht 1,5 miljardit tonni. Sellest Tallinna Teede AS osakaal moodustab 5%.

Arvestades asjaolu, et ükski koondumise osaline ei oma vertikaalselt seotud kaubaturgudel 25%-list turuosa, ei ole käesoleva koondumise puhul tegemist vertikaalselt mõjutatud kaubaturgudega majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.juuli 2006.a määruse nr 69 tähenduses.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevatele ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Tallinna Teede AS ja AS Vooremaa Teed koondumise tulemusel ei teki turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses ühelgi piiritletud kaubaturul.

Teehoiu kaubaturul on koondumise osaliste ühine turuosa ainult [5-10%]. Sellel kaubaturul tegutseb kümneid ettevõtjaid. Neist nelja suurema konkurendi, AS TREV -2 Grupp, AS Nordecon Infra, AS Talter ja TREF AS turuosa kokku on üle 45 %. Nimetatud ettevõtjad

omavad ka asfaltbetooni tehaseid, mis suurendab nende turupositsiooni ja juurdepääsu turule, kaasa arvatud osalemiseks riigihangete konkurssidel.

Liiva ja kruusa müügi kaubaturul koondumise osaliste ühine turuosa ei ületa 10%.

Asfaltsegude müügi kaubaturul koondumise tulemusel ei muutu oluliselt ei konkurentsiolukord ega turustruktuur, kuna üks koondumise osalistest antud kaubaturul ei tegutse.

Sellest tulenevalt koondumise osaliste positsioon ei võimalda neil tegutseda sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Arvestades Tallinna Teede AS ja AS Vooremaa Teed koondumise tulemusel tekkivat turuosa, konkurentide arvu, nende majanduslikku ja finantsjõudu ning teisi tegureid, ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

Anda luba Tallinna Teede AS ja AS Vooremaa Teed koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Märt Ots
Peadirektor

Konkurentsiameti 08.12.2009.a otsuse nr 5.1-5/09-0047 ära kiri on originaaliga samane. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud [...].

/Svetlana Ljutova/